

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Ünnepi rébuszok.

Budapest, március 24.

(V.) A függetlenségi orthodoxia nagyon összekapott a függetlenségi neológiával. Csöknyösen és keserűen vádolgatják egymást. Hol az orthodoxok eretnokséggel a neologokat, hol ezek maradisággal amazokat. És ez a nagy összeveszés mind a delegáció miatt van. Maga a testvérharc csak igen csekély mértékben érdekel bennünket. Abban a politikai gyülekezetben erős hajlandóság lakik a szektaképződésre. Hol egyes szakadárak ugranak meg tőle, hol valóságos szkizma rajzik ki onnan. De azért csak összeforradnak később megint. Az amöbák világában lát az ember sűrűn ilyest. Ezek az egyséjtű állapot kibocsátanak magukból egy-egy nyulványt; ez aztán leszakad róluk s maga is külön amöbává lesz; s ha közelében marad az elsőnek, amelyből kiváltott, akkor megérik olykor, hogy egymáshoz tapadnak megint s vagy a gyermeksejt eszi meg a szülősejtet vagy az utóbbi amazt, de beáll az a furcsa eset, hogy megint együtt vannak, mintha semmi sem történt volna. Ilyen ártatlan szórakozást a közjogi ellenzék nem ritkán enged meg magának. Ami aztán az a látszatot kelti, mintha a megférhetlenség elvi jogcimeket keresne benne a pártrepesztésre, s ha aztán kipárolgott az urakból, amit jó magyarán prima furiának neveznek, akkor visszacsínálják szépen a rögtönzött szektát. S nehogy ki nem érdemelt haragot vonjunk magunkra, hát sietünk kijelenteni, hogy ez a látszat is lehet csalékony, mint minden látszat.

A legújabb szétbékülés a delegáció jogcímének elvi alapján történt. Bennünket ez a házi perpatvar csupán egyetlen szempontból érdekel. A világért sem akarnók mi a közjogi ellenzéket a delegációba csábitani.

De másfelől meggyónjuk töredelmesen egy gyöngénket: az adott viszonyok között igen kívánatosnak látnók, ha ez a párt eddigi gyakorlatának felfüggesztésével bemenne a delegációba. Nem azért, mert közjogi ellenzék, hanem mert ellenzék. A néppárt ugyanis a közösügyi kérdésekben nem ellenzék, hanem a delegációban mindig arra fog törekedni, hogy szolgálatkészségében tultegyen a kormánypárton. Így hát kisebbségi ellenőrzés nélkül maradna az állampolitikának éppen az a nagy és rendkívül fontos komplexuma, amelyet a delegáció hatáskörébe utal a közjogi kiegyezés. Ebben a vonatkozásban ma nincs más ellenzék, mint a függetlenségi párt. Országos érdek tehát, hogy még kényelme árán is vállalkozzék ez az egyetlen ellenzék a kisebbségi feladatnak a delegációban való teljesítésére. S ez lévén az álláspontunk, beleszólhatunk mi is a közjogi ellenzéknek házi viszálykodásába.

Az orthodox felfogás ma szertelen éles-séggel ront neki a neológiának. Egyenesen Kossuth Lajost szegzi az Ugron Gábor mellé. De vajjon mit mondott Kossuth Lajos a delegációról? Azt-e, hogy a függetlenségi párt feltétlenül távolmaradni tartozik a delegációtól? Ó nem. Hiszen maga az orthodox közlöny fejtí ki, hogy Kossuth Lajos szerint „nem lehet minden körülmény közt feltétlen elvül kimondani a delegációtól való távolmaradást.” Igen ám, de az orthodox felfogás szerint a függetlenségi párt csakis akkor mehetne be a delegációba, ha a parlamentben többségre jutott s a még törvényesen fennálló intézménynek funkcionálására a perszonál-unió keresztülvitelég ideiglenesen gondoskodni lesz kénytelen. Már akár így, akár úgy, de bevallottan nincs elvi akadály a delegációban való közreműködésnek. Ha pedig elvi akadály nincs, akkor a közreműködés megkezdésének időpontja merőben

a politikai célszerűség kérdése. S már most kérdezzük az orthodox gyülekezetet, a kettő közül melyiket kívánja a politikai célszerűség: azt-e, hogy a közös kormány és a többség ellenőrzés nélkül állapíthassák meg a közös költségvetést, avagy azt, hogy ez a pénzügyi és politikai szempontokból rendkívül fontos munka éber és hatékony ellenőrzés mellett történjék? De a választ nem a copftól, hanem a közjogi ellenzék lelkiismeretétől és józan esztől kérjük.

Furcsa jelenség, hogy a delegációtól való iszonyát az orthodoxia nem érvekel, hanem rébuszokkal támogatja. Első rébusza im ez: gyávaság és meghunyászkodás volna a függetlenségi párt részéről, ha most egyszerre bevonulna a delegációba. Hát ez igazán rébusz, amelynek nincs okos megfejtése. Ha a delegációban való megjelenés gyávaság, akkor a logikának örök törvényei szerint ennek az ellenkezője bátorság. Kérdezzük már most, kicsoda kurázi kellett ahhoz, hogy a közjogi ellenzék harminc éven át távol maradt a delegációtól? Életveszélynek mikor tette ki magát ezzel? Mikor lett e miatt bántódása? Meggömbült-e valaha csak egy hajszála is ez absztinenciája következtében? Ország-világ tudja, hogy ha esett bántódása a függetlenségi pártnak, hát e miatt bizony sohasem esett. Ellenkezőleg. A közös miniszterek nyilván sokkal jobban szeretik a függetlenségi pártot, amely otthon maradt s nem őket, hanem a magyar kormányt sanyargatja, mint némely kormányparti delegátust, aki otthon sohasem zavarja a vizet, de a delegációba eljön s ott a közös miniszterek rovására szeret virtuskodni. Üres frázis tehát az a tétel, hogy a delegációban való megjelenés gyávaság volna. Nem a kurázi kérdése ez, hanem általában a politikai célszerűség s az adott viszonyok között a politikai lelkiismereté. S ha gyávaság is volna az,

T Á R C A.

Bűnös szerelem.

— A Budapesti Napló eredeti tarcaja. —

Írta: *Ábrányi Emil.*

Csak megfigyelésképpen boesátom előre, hogy nagy színészek, igazán nagy színészek — kivált tragikusok — nem foglalkoztak szindarab-írással.

Az irodalomtörténet nem tud semmit arról (pedig az irodalomtörténet mindent tud és statisztikát vezet a halhatatlanságnak minden apró tényéről), hogy az angol Garrick, Kean és Kemble, a francia Talma, a német Anschutz, az olasz Salvini Tamás, a magyar Egressy Gábor valaha szindarabban állott volna elő.

Valószínű, hogy nem volt rá se idejük, se tehetségük. Az ábrázolás szenije fölcsívott bennük minden egyéb képességet és a saját reprodukáló művészetükre fordított gond, a folytonos tanulás és nagy feladatokra való előkészülés nem engedett nekik időt arra, hogy megpróbálkozzanak az alkotás, az írás művészetével.

Csak a gyöngö, szintelen, kiválóság nélkül való aktorok irnak szenvedélyesen, szinte fenyegető termékenységgel szindarabokat. Talán azért, hogy darabjaik révén jussanak ahhoz a babérhoz, amittől ábrázoló képességük silánysága megfosztotta őket. Tapost akarnak haláni minden áron. Ha nem juthatnak hozzá, mint színjátszók (ó a középszerű színész esztendőig észrevétlenül robotol a színpadon, míg mások egy grimaszszal falrengető tapokat aratnak) kiesik a sorstól, mint szerzők.

Shakespeare másodrangu színész volt, olyan epizodista-féle, ahogy ma mondanák. Hamletben

a szellem szerepét játszotta, „nagy intelligenciával”, ahogy egy udvarias kortárs megjegyzi. Egyetlen nagyobb szerepül a bohózatos Falstaffot említik. Vajjon nem érzett-e magában emésztő vágyat, hogy maga játssza el a saját egyszerű kreaturát: Otellót, Leart, Macbethet, III. Rikárdot, Coriolánt? Érezni bizonyosan érzett, de a világ legnagyobb, legfényesebb objektivitása magával szemben is objektiv maradt: belátta, hogy nincs tehetése hozzá és beérete az epizód-szerepekkel, a burleszkkel, a potrohos Falstaffal. Jellemző, hogy az, aki mint író elérte a tragikai fenség netovábbját: mint színész csak a durva, trágár komikum keretében boldogult.

Molière szintén nem tartozott a kiváló színészek közé. És ő is, mint Shakespeare, a komikum terén tünt ki, ha egyáltalán lehet szó náluk kitűnésekről. Leghíresebb szerepe Argan volt a *Képzelt betegben*. Ennek végtelen sokat kacagott a francia közönség, még akkor is, amikor Molière ebben a szerepben igazán meghalt a színpadon.

A németek közt Iffland nem lehetett valami nagy ábrázoló. Színigazgató léteire válogathatott a szerepekben, de csak a direktorság, nem pedig a szeni jussán játszotta Shakespeare, Goethe és Schiller hatalmas alakjait.

Nálunk Szigligeti Ede volt a legraszabb színész és a legraszaporább drámaíró. Czákó is színészkedett, Tóth Ede szintén; egyik sem vitte többre apró, jelentéktelen szerepeknél.

Szigeti József az egyetlen, aki remek dolgokat produkált a színpadon, mint alakító művész s aki egyuttal ragyogó humorral teljes, kitűnőnek mondható szindarabokkal gazdagította a magyar drámairodalmat. Ó az a kivétel, aki megerősíti a szabályt.

A tapasztalat arra vall, hogy két olyan kö-

zéspertü komédiás, mint Shakespeare és Molière, föléje emelkedhetett a világirodalom legelőkelőbb drámaíróinak. De még ebből nem következik, hogy minden rossz színész eo ipso jeles drámákat ír.

Shakespeare és Molière akkor is megírták volna remekműveiket, ha világeletükben mindig távol maradtak a színpadtól, noha valószínű, hogy az ügyes jelenetvezést, a színpadi hatást a színpaddal való benső ismeretségüknek köszönhetik. Ellenben sok középszerű színész a drámaírásban is középszerű marad. Drámáikat is az teszi hatástalanná, ami színészetüket: a hamis pátosz, az erő és igazság hiánya. Mint színészek nem az eleven emberről veszik mintáikat, hanem a nagyobb színészeket utánozzák. Mint drámaírók nem a hivatás belső hangját követik, nem az életet tükrözik vissza a maguk egyéniségén keresztül, nem a saját mondanivalójukat mondják el, hanem reminiscenciákat halmoznak össze, benyomásokat vesznek át abból, amit mások kitűnőben megírtak már évekkal azelőtt, alkalmazzák a másoknál hatásosnak bizonyult esatannókat, tele aggatják szegényes, vézna tehetségüket másoktól elesent cifraságokkal és legjobb esetben nem élő, igaz alakokat léptetnek föl, hanem hálás szerepeket irnak a maguk vagy egy-egy divatos művésztárs számára, aki ideig-óráig szenzációsá tud tenni mindent a maga káprázatos erejével.

Császár Imre, a Nemzeti Színház tagja, ma este mint drámaíró szerepelt a nemzeti színpadon. A *Bűnös szerelem* bemutatóját zsúfolt ház nézte, szokatlan érdeklődéssel, nagy várakozással.

Vigyázzunk, mert a darabnak — problémája van! A szerző ezt a kommentárt adja drámájá-

amit a lelkiismeret parancsol, mi inkább mondanánk le a bátorságról, mint a kötelességtudásról.

Egy másik ellenvetése az orthodoxiának az, hogy a delegációban való közreműködés különben is fölösleges, mert hiszen a delegáció csak kiküldött bizottsága az országgyűlésnek s tehát a közös ügyek ellenőrzését magában a parlamentben is lehet, sőt csakis ott kell teljesíteni. Hát ez a második rébusz; csak hogy ez amannál még értelmetlenebb. Megfoghatatlan az a perverz mód, ahogy kifogástalan premisszákból ezt a legképtelenebb következtetést tudja levezetni a közjogi ellenzéknek orthodox árnyalata. A delegáció valóban nem egyéb, mint regnikoláris küldöttsége az országgyűlésnek. Tehát éppen annyira törvényes, mint maga az országgyűlés. Ezt az előzményt igen helyesen állítja fel az orthodox gyülekezet közlönye. De a következtetésben aztán bolondul elkanyarodik az igazságtól. Mert a közös ügyekkel való foglalkozás vagy aggályossá teszi a parlamentet, vagy nem. Ha igen, akkor nem a delegációtól kell távol maradnia a közjogi ellenzéknek, hanem le kell tennie a mandátumait. Ha pedig nem aggályos a közös ügyekkel való foglalkozás, akkor ugyanazzal a lelkinyugalommal, amellyel élvezik mandátumaikat, beszélhetnek az orthodox urak a delegációba is. Sőt lelkünkre mondjuk, még nyugodtabban mehetnének be a delegációba. Mert a közös költségvetésnek megállapítása ott folyik; az összegekről ott még lehet, sőt csakis ott lehet beszélni. Hát mi jusszon tartja magát távol éppen a közjogi ellenzék attól a testülettől, ahol azoknak az intézményeknek a költségei állapítottak meg, amelyeket ő nem szeret? Hiszen minél nagyobb az ellenszenv a közös intézmények iránt, annál inkább kellene odasietnie, ahol erélyvel és kitartással lefaraghat egyet és más ezekből a kiadásokból. Bolond beszéd az, hogy meg lehet csinálni az ellenőrzést a parlamentben is. Mire a közös budget a parlament elé kerül, akkorára a tételei már meg nem változtathatók. Ott már csak jajgatni lehet, amit a közjogi ellenzék sűrűn tesz meg, vagy pedig tiltakozni, amit jajgatva vagy nem jajgatva, de mindig megtesz. A kiadásokat csökkenteni, a közös költségek emelkedését megakadályozni, vagy legalább mérsékelni egyesegyedül a delegációban lehet. A parlament az 1867:

XII. törvénycikk értelmében az állami budgetbe beállított közös költségvetést amazzal együtt megtagadhatja ugyan, de rajta egy fillérmű változtatást sem tehet. Az orthodox felfogás tehát azt hirdeti a függetlenségi politika valódi feladatául, hogy ne ott ellenőrizzen, ahol lehet, hanem ott, ahol nem lehet. Ebben a politikában lehet nagyon sok önértzet, de logika egy csöpp sincs benne.

Ennyit kellett nekünk elmondanunk a vitás kérdéstről. A többi nem a mi dolgunk, hanem a viszálykodó testvéreké. Ők lássák, mire mennek egymással. Az ország ügyet fog vetni arra, hogy velük mire megy.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, március 24.

A huséti szünet előtt ma volt az utolsó ülés. A kereskedelmi tárcza költségvetését, úgy, amint várták, végig tárgyalta a Ház és hozzálátott a földmivelségi budgethez is. A kereskedelmi tárcánál Török Bertalan, Komlóssy Ferenc és Mócsy Antal szövegltek fel. Török a vasuti kezelőnők helyzetének javításáról mondott komoly és megszívlelendő dolgokat, Komlóssy a felekezeti tanároknak, Mócsy pedig a papoknak kért vasuti kedvezményt. Hegedűs Sándor miniszter mind egyik felszólalást honorálta egy-egy jóindulatu és szimpatikus hanglatot megjegyzéssel, s aztán több felszólalás nem volt és nem sokára minden oldalról felhangzó meleg éljenzés jelezte, hogy bevégződött a kereskedelmi tárcza vitája, amelynek rendjén Hegedűs Sándor diadalmasan foglalta el helyét a legnépszerűbb magyar kormányfőiak között.

A előadói székben Neményi Ambrust Papp Géza váltotta fel, aki alapos beszédben ajánlotta be a földmivelségi budgetet. Ezután rövid szünet következett, a szünetre pedig hosszú, nagyon hosszú beszéd, Mócsy Antalnak, a minden lében kanál öreg iskolamesternek hosszú, unalmas dikciója. Major Ferencen kívül senki sem hallgatta, de annál nagyobb érdeklődéssel fordult minden szem a külföldiek karzata felé, a hol Mócsy beszéde alatt Mork Twain foglalt helyet leányaival és Pulszky Agosttal. A híres humorista nyilván esalódással ment el a magyar parlamentből, a hol semmi mást nem nyílt alkalma látni és hallani, mint ürességtől tátongó padokat, egy kelemetlen, resecgő hangú és végtelenül hosszú szónokot és az unalom monoton zibongását.

A budgethez még Juszt Ferenc szövegl, aki a felszövegléki gazdasági bajait ajánlotta a földmivelségi miniszter figyelmébe.

A vitát most elhalasztották husvét utánra, azután Ploész Sándor igazságügyminiszter felett Visontai Somának a Magyar Esti lap szerkesztőségében tartott házkutatás miatt hozzá intézett interpellációjára. A mindenképen megnyugtató nyílt

és egyenes választ, amelynek korrektségét maga Visontai is elismerte, vele együtt az egész Ház tudomásul vette.

A képviselőház ülése március 24-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

Jegyzők: Nyegre László, Dedovics György, Molnár Antal.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor, Darányi Ignác, Ploész Sándor, Cseh Ervin.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

(Előterjesztések.)

Elnök bemutatja a legújabbban beérkezett kérvényeket.

Fek Lajos bemutatja az állandó igazoló-bizottság jelentését, mely a Baján képviselőnek megválasztott Ploész Sándor igazságügyminiszter mandátumát rendben találta. Ploész ennél fogva a kérvényezésre fenntartani szokott 30 nap fenntartásával igazolt képviselőnek jelentette ki.

(A kereskedelmi budget.)

Elnök: Következik az 1899-iki költségvetés részletes tárgyalásának folytatása.

Az államvasutak tételéről

Török Bertalan: A kezelő személyzetről szól. A költségvetés keretén belül 1270-re tervezték a személyzet szaporítását, ezek közül azonban csak 24 kezelőnő. Az államvasutak mindjában néket kezelőnek alkalmazni kellő eredménnyel. Mégis ezek a kezelőnők 10—16 év alatt csak 40 forint havi fizetést képesek elérni. Kéri ezek fizetésének javítását.

Komlóssy Ferenc: Kéri, hogy ne csak az állami tanárok kapjanak kedvezményes vasuti jegyeket, hanem a felekezeti és a közjogi középiskolai tanárok is részesüljenek e kedvezményben.

Mócsy Antal: A lelkészek számára kér kedvezményes vasuti jegyeket.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Szívén viseli a Török által mondottakat, de neki a pénzügyminiszterrel egyetértőleg kell eljárnia. A kedvezményes vasuti jegyekre nézve kijelenti, hogy mártóbban voltak nála ez ügyben, de nem volt még ideje ezzel a kérdéssel foglalkozni. Azt most nem bírálhatja el, hogy vajon helyes volt-e e kedvezmények egyáltalán megadni, s hogy tovább lehet-e menni e kedvezmények nyújtásában, mikor ily nagy szám előtt állunk, arra most még határozottan nem nyilatkozhatik. Kéri ezt tudomásul venni.

A Ház a tételt elfogadta.

A többi tétel vita nélkül fogadták el, valamint tudomásul vették az aludnai vaskapu-szabályozás 1899. évi költségelőirányzatáról, a statisztikai hivatalnak 1899. évi munkatervéről és a statisztikai hivatal 1899. évi munkatervének kiegészítéséről szóló jelentéseket.

(A földmivelségi költségvetés.)

Papp Géza előadó ismerteti az előirányzat előírásait a tavaszi előirányzattól s beható, szakszerű fejtegetéseiben bizonyítja, miként karolja fel a földmivelségi tárcza vezetője mind jobban és jobban tárcájának fejlesztésre leginkább rászorult ügyeit. A költségvetést elfogadásra ajánlja. (Helyeslés a jobboldalon.)

hoz: „Az asszony mártírjává lesz szenvedélyének, a leány megtisztult tőle, mint a felmagasztalt ártatlanság ideálja. Az asszony elég a szenvedély tüzeiben, mert szárnyait már elégette az emésztő láng; a leány tova repül, megkönnyebbülve a szerelem súlyától, amit eldob magától. Ez drámámnak a problémája.”

Itt mindjárt ellent kell mondanom a szerzőnek. Vannak leányok, akik megkönnyebbülnek a szerelem súlyától, és vannak mások, akiket a szerelem sulya agyonnyom. Viszont százával, sőt ezrelével vannak asszonyok, akik a szenvedély tüzeiből vígan tova röpködnek s meg sem perzselik magukat. Feuilletnél a zeneszerző leánya meghal a csapongó, hűtlen Rosswein után. Delila pedig, a bűnös asszony, vígan tova röpköd — egy tehetséges tenoristával. És ez az eset is egészen plauzibilis. Tehát nem lehet dogmát odaállítani azt, amit a színpad és az élet egyaránt lecfafel: hogy a leány, csak azért, mert leány, aki „minden ideg, minden érzéki tartalom nélkül szeret, könnyedén tova röpköd, amikor valakiben esalodott. Ellenkezőleg. Akárhány mély érzésű, nemes lelkű leány van a világon, aki sohasem heveri ki a csalódás fájdalmát. Lehet, hogy nem hal belé, de nem is röpköd tova, hanem örökké pártában marad vagy elhervadt illúzióival zárdába vonul.

De a problémának más baja is van — annyira fölösleges, hogy a darab érdekében ki kellett volna hagyni.

A szerzők néha monomaniakus szeretettel csüggnék egy ideán, amit a közönség nem tart se ideának, se érdekesnek.

Ha dogmákat állítunk föl, ha meg akarjuk cáfolni az eddig éit összes drámaírókat, ha egy leányból problémát csinálunk s ebben a leányban típusát akarjuk adni az egész leányvilágnak: akkor ezt a leányt művészeleg kell jellemeznünk, eredetivé, rendkívülivé kell tennünk, rá kell pazarolnunk a motíválásnak egész arzenálját.

Már pedig a Császár Irénje, a problémás kisasszony, olyan sablonos, tuhat-leányzó, amelynek százával szaladgálnak a felsőbb leányiskolák udvarain és a közönséges, nem-problémás szindarabokban.

Maga a konvenció, ahogy ez a nagyra hívatott báró-kisasszony Pataky Kálmánnal, a fiatal festővel, a darab első felvonásában társalog. A Mivelt társalgónak egy megtestesült fejezete, hagyományos kedvességgel tarkítva, amit a navítás kátéjából mond föl, mint egy színpadi penzumot.

Ez a nyitány keveset ígér. A folytatás még kevesebbet ad. A második felvonásban a kisasszony bátyja, egy báró és amatőrvégysz, aki tizenhat águ agasost hord a homlokán, szeretetreméltó módon kitalálja helyette, hogy szereti a festőt. Ezt a fölfedezt (az egyetlen, ami egy amatőrvégysznek igazán sikerül) Irén kisasszony hálaival fogadja. A nagy felfedező (aki csak a saját méterhosszu szarvait nem fedezi föl) éppen készül felszólítani a festőt, hogy kérje meg a hugoskájja kezét. Ekkor az amatőr himszarvas felesége, Sarah, nagy botrányt csinál: Marianna és Matilde-szerű hévvel és nyíltsággal kijelenti, hogy Pataky Kálmán az ő szeretője. Irén kisasszony némán elájul. A harmadik felvonásban Irén halálos betegségen megy keresztül — a szin-

faiak kozt. És a probléma vele sorvad. (Mert mi-csoda problémás alak az, akit a szerző maga devalvál azzal, hogy egy egész felvonáson át nem lépteti föl?) A negyedik felvonásban Irén kisasszony már egészesége. Egy kis banális párbeszéd foly közte és Brown kisasszony, az angol társalkodónő közt, Norderney vagy Scheveningen homokos partján. Nemsokára jön a mélabus festő, aki még egyszer akarja látni szüziés ideálját, mielőtt világgá menne. A rekonvaleszencia probléma most esattan. Irén közönyösen, hidegen biccent a fejével és nyugodtan tova röpköd, megkönnyebbülve a szerelem súlyától (mi eddig üresnek véltük a kedves kicsikét), mig Pataky Kálmán bűnbánó és rezignált keserűséggel mosolyog. Énnyi az egész.

*

A probléma itt határozottan esütörtököt mond. Ez nem probléma, hanem egy fölösleges és unalmas negyedik felvonás.

Ez a leány-szerelem, így a hogy festve van, nem új, nem érdekes és nem tanulságos. Ahhoz, hogy Irén kiábránduljon a festőből, nem kell problémát felállítani. Minden épeszü leány így cselekedett volna. Olyan emberből, mint a festő, aki hitvány és szánalomra méltó poltron, egyszerűen kiábrándulnak a leányok. Hogyne vetné meg Irén ezt a gyász-piktort, aki ennyire férfiatlan? És lehet-e a szerelem folytatásáról szó olyan emberrel szemben, aki egy tiszt, szeretett és nagyrabcsútt testvér feleségével szürte össze a levet? Hajmeresztő volna és füttylünk kellene, ha Irén nem ábrándulna ki, hanem bánatában meghalna egy rongy-ember után, vagy szíve mélyén azt a reményt táplálná, hogy ezzel a frá-

új könyve:

Herczeg Ferenc Egy leány története.

Regény. • Ára 1 frt 80 kr. Diszkötésben 2 frt 80 kr.

Postal bérmentes küldéssel 1 frt 90 kr., ha az összeg

előre utalványoztatik.

SINGER és WOLFNER kiadása Budapesten, Andrassy-ut 10. sz.

(Szünet után.)

Mócsy Antal: Az egyes nemzetgazdasági ágakat harmónikusnak kell fejleszteni. Első sorban az őstermelésre kell gondot fordítani, de természetesen a mellett az ipart és kereskedelmet sem szabad elhanyagolni. Fokozatosan kell haladni az ipari állam kifejlesztéséhez. A magyar hus kivitele fogy, de ez csak buzgódságot adjon arra, hogy szakértelemmel vegyük fel e téren a többi exportállammal a versenyt. A gabonával elkötvetett visszaéléseket hozza fel s kéri a spekulációnak megrendszabályozását. Nem járja, hogy néhány ezer milliókat zsaroljon ki. A lőtenyésztést, méhtenyésztést, baromfitenyésztést is szóvá teszi s ezek okszerű fejlesztésére hívja fel a miniszter figyelmét.

A gazdasági iskolák tankönyvei nem jók. A miniszternek nagyobb gondot kellene fordítani ezek megírására. Olyan olvasmányok vannak ezekben a könyvekben, melyek nem ifjak, hanem házassaladó fiatalemberek számára valók. (Derültség.) A költségvetést nem fogadja el.

Visontai Soma: Személyes kérdésben szól és egy közbeszólásnak értelmét magyarázza meg.

Justh Ferenc: A felvidék bajairól szól. A lejtérmékek gyártása a felvidéken még gyermekkorát éli, az eddigi egyetlen mezőgazdasági foglalkozás, a burgonyatermelés is hanyatlak. E mellett az Amerikába gravitáló kivándorlás folytán a munkaerő folytonosan csökken. E bajok zsanálására hívja fel a miniszter figyelmét. Első sorban az erdőkezelésre, az állattenyésztésre kell nagy súlyt fektetni s e téren nem szabad elzárkózni a többi költségtől. Egy földmivesszékola felállítását már elhatározták. A tulságos csapadékok a lecsapolást, az alapszóvezést szükségessé teszik. Az állategészségügy javítására is nagy gond fordítandó. A költségvetést elfogadja.

(A husvétii szünet.)

Elnök: Mintán a fételhez még többen vannak feljegyezve, a vita folytatását elhalasztja.

Javasolja a Háznak, hogy üléseit husvétii utáni szerdáig, április 5-éig elnapolja. (Tetszés.) Az április 5-ikén délelőtt tíz órakor tartandó ülés napirendjén lesz a földmivesszékola tárgyalás, a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetése.

(Házhatározat egy újságnál.)

Elnök: Következik az igazságügyminiszter válasza Visontai Soma interpellációjára.

Ploész Sándor igazságügyminiszter: A Magyar Estilap elleni házhatározat tárgyában Visontai Soma részéről hozzaintézet interpellációra kijelenti, hogy a tényállás valójában. A budapesti ügyészség egy hozzá érkezett feljelentést közölte a lípótmeezi tébolyda igazgatóságával, amely másnap a M. E.-ban megjelent. Az ügyészség ezen az alapon hivatalos titok megsértését látta a btk. 479. §-a alapján és indítványozta a bünvádi eljárás megindítását, és a kéziratnak, mint bűnjelnek a szerkesztőségben leendő beszerzése iránt megkereste a budapesti vizsgálóbíró. Március 2-án meg is jelent a szerkesztőségben, felhívta a szerkesztő helyettesét a kézirat átadására, ami a házhatározást elrendelő végzés kézbesítése után meg is történt.

A tényállásból kitűnik, hogy nem a miniszter utasította az ügyészséget; hogy sem az ügyész, sem a bíró nem szándékozott a sajtószabadságot megsérteni, hanem egy külön büntetendő eseményt: a hivatalos titok megsértését akarta kideríteni. Az alaki

terrel valamikor még boldogulni fog. A kiábrándulás csak józan és banális. Ennek az ellenkezője égbekiáltó hülyeség volna.

*

Ennek a darabnak csak egy témája van és csak egy érdekes alakja lehetne.

A téma régi, mint a házasságtörés, de mindig izgató, mert a tiltott, erőszakos szenvedélyek villámó játékát gyönyörrel nézi a különben szabályos életet élt, bűnőktől óvakodó polgárság, mint kényelmes szobából, vastag ablakok mögöl az égi háborút.

Egy uri asszonyt mutat nekünk a szerző, aki nem szereti az urát, ámbár ez a férj a gavallérság, a nemeslelkűség maga. Sarah bűnös viszonyt köt Patak Kálmánnal, aki egyideiglenesen viszonyozza Sarah lángoló szerelmét. De a festő passziója csakhamar hűlni kezd és a kéjvágy tüzeből tisztább, ártatlanabb szerelem virányaira áhitozik. Többé-kevésbé minden férfiban benne lappang Tannhäuser, aki Vénus pompás barlangjára ráun és a Wartburg ideális, hófehér szüze után eped.

Patak Kálmán kellemetlenül veszi észre, hogy Sarah bárónét immár meguntta és a megcsalt férj hűgát, Irént szereti. Habozva áll a bűnös asszony és az ártatlan leány közt. De van, aki nem haboz: Kálmán nénye, az özvegy Teréz, aki együtt lakik a jómódu festővel és a szigorú morálit képviseli. Teréz kerekén a festő szemébe mondja, hogy hagyjon békét Irénnek, mert különben ő fog elmondani mindent — Darlay bárónak. Brutus óta, aki halálra ítélte a saját fiait,

kérdésben a bíróság van hivatva határozni és ezért szóló nem is akar nyilatkozni. „Páratlan” visszaélésről szó sincs, hasonló esetek már többször fordultak elő. Hivatkozik a Pesti Napló esetre, amelyben a Kuria helyben hagyta az eljárást. A másik eset a három diplomáciai okmány közlése a Magyarországon. A bírói függetlenség jogszabadságunk egyik alapelve, szóló ezt utasításokkal meg nem sértheti. Kéri a választ tudomásul venni.

Visontai Soma: A miniszter válaszára reflektálva kijelenti, hogy a miniszter által levont konzekvenciák nem nyugtatják meg őt. A sajtó nem teljesíthető hivatását, ha nem gyakorolhatná szabadon kritikáját. A jelen esetben több a tudatlanság, mint a rosszakarat. Tudni kellene, hogy hol kezdődik a hivatalos titok. A kérdéses közlemény vagy az ügyészségnek, vagy a tébolydának volt kellemetlen.

Súlyos kihágás forog fenn a sajtószabadság ellen. Mintán az ügy felett még döntés nincsen hozva, reméli, hogy a kihágást maga a független bíróság meg fogja büntíteni és hasonló esetek többé nem fordulnak elő. A választ tudomásul veszi.

A ház tudomásul veszi a választ. Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az ülés félhárómkor bevégeződik.

BELFÖLD.

A Ház munkarendje. A husvétii szünet után, amely holnapról április 5-ig tart, a Ház folytatja a földmivesszékola költségvetés tárgyalását, amelyhez szólásra föl vannak még jegyezve az ellenzék részéről Papp Elek, gróf Benyószky Sándor és Major Ferenc, a kormánypart részéről pedig Bauer Antal és Lits Gyula. Ha a Ház végezze a földmivesszékola költségvetés tárgyát, akkor a vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségvetése kerül sorra. Az egész költségvetés tárgyalása után a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatot veszik elő s mialatt ezt letárgyalják, egy külön alakítandó bizottság elkészíti majd a házszabályok revízióját. A bizottságnak nem igen lesz sok munkája, mert a revízióknak ugyszólván minden része benne van a pártközi kompromisszumban. Ha a főrendiház tárgyalás alá veszi a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatot, akkor a képviselőház a házszabály-revízióval foglalkozik. A kuriai bíráskodás megszakítása után az ülészakot bezárják s nyomban megnyitják az új ülészakot, melynek első teendője lesz a kiegyezési javaslatok letárgyalása. Ezeknek letárgyalása után kezdődik a Ház nyári szünete. Az új ülészakban már a módosított házszabályok lépnek életbe.

Hegedűs Sándor és választói, Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter szombaton este érkezik Kolozsvárra. A pályaudvaron a városi tanács és a szabadelvű párt fogadja, kihívja a polgárság pártkülönbség nélküli csatlakozását. Vasárnap délelőtt Kolozsváry Sándor választási elnök átnyújtja a mandátumot, ezután a miniszter számos küldöttséget fogad, majd résztvesz a református egyházkerület értekezletében.

ilyen bösz moralistát nem pipálnak. Ha Teréz mindent elmond a megcsalt bárónak, (aki ha amatőr vegyész is, mindamellett báró és valószínűleg az uri kaszinó tagja) ez a lovagias ur párbajra hívja Kálmánt és talán megöli. S hozzá a borzasztó skandalum! Nem tudja ezt Teréz? Tudja. De azok a szinpadai figurák, akik lemezpapírból vannak és akik sejtik, hogy a partnerek sincsenek husból: nem félnek semmitől.

A festő annyira gyámoltalan, hogy nem utasítja vissza ezt a toladókó testvéri beavatkozást, hanem réntülten menekülni akar. Ott akarja hagyni Sarah-t is. Irént is. De a menekülő Buridant fölön fogja Sarah báróné és elárasztja a szenvedély érthetetlen paroxizmusával. (Mert érthetetlen, hogy Sarah báróné mit szeret benne olyan minden poklokön keresztül gázoló szenvedélylyel? Ha meg akarjuk érteni ezt az örjögő ragaszkodást, a muzeumok bizonyos bronz emberkéire kell gondolnunk, akik megfordítva állanak üveges szekrények polcain.)

Kálmán egyelőre marad és engedi, hogy a fátum működjék. És a fátum működik is. Abban a pillanatban, amikor Darlay báró Teréz és Sarah jelenlétében megkéri Kálmán kezét Irén számára (notabene Teréz azért ment oda, hogy ha már a férj nem is, de legalább a leányt világosítsa fel öccse árulásáról, amittől csak azért áll el, mert sajnálja szétrombolni a fiatal leány „ábrándvilágát”) abban a pillanatban Sarah dűlöre viszi a dolgot. Vadul kikijátja, hogy a férjét őt-hat esztendeig csalta, hogy Patak ur a szeretője és hogy Patak ur bírásához másnak nincs joga, csak neki. Ez tagadhatatlanul rendkívül frappans és hatásos zárójelenet, kivált a Márkus Emilia brilláns krescendóival.

Délben az Iparmúzeum és az állami ipari szakiskola új épületének fölavatására megy; az ünnepély után, ismét küldöttségeket fogad, majd résztvesz a tiszteletré rendezendő banketen.

Ivánka Oszkár a választóhoz. Ivánka Oszkár, a felosztott nemzeti pártnak ez az aligis tagja hosszabb nyílt levelet intézett választóhoz kifejtve abban a nemzeti párt felosztásának s a szabadelvű pártba történt beolvadásának okait. Miután főbb vonásokban ismerteti az egyesült ellenzék lezajlott akcióját és a kompromisszum eredményét, így végzi levelét:

Szél Kálmán programbeszède lelkes reményvel tölt el minden jó hazafit. Első következménye az volt, hogy azon férfiak, akik báró Bánffy Dezso alkotmányellenes merénylete után a kormánypartból kiváltak, oda visszatértek. A második az, hogy mi a Nemzeti párt, országos értekezletünkön egyhangulag kimondottuk, hogy Szél Kálmánnal szemben nem fogunk ellenzékét képezni. Midőn mindaz, tisztelt Polgártársak, mit Szél Kálmán céul kitűzött, a mi céljainkkal teljesen egyezik, nagy része éppen azon programunknak, melyért oly sok éven át küzdöttünk, tényleges megvalósítása; midőn tehát minket a mostani kormány vezetését semmi elvi különbség el nem választ, az ő jellemes, igaz, hazafias egyénisége, melyet 30 éves politikai pályáján megismertve, csak tisztelt és becsülni tanultunk, teljes bizalomunkat méltón megérdemli nem lett volna semmi értelme, hogy vele szemben is ellenzék legyünk. Kötelességünknek vált, hogy részt kívánjunk az ő munkájából és az ő programjából, mely a mi programunk is, megvalósítását közvetlen részvételünkkel biztosítsuk. Felosztattuk tehát pártunkat és beléptünk a kormánypartba. Ott fogjuk szolgálni híven érdekeiteket. Ott akarunk örködni és dolgozni, hogy az ige testé legyen: hogy azok, amiket, mint képviselőjelölteteket és képviselőket hirdetem és ígertem, törvényekké valjanak. Meggyőződés, hogy eljárásunkat helyeselni fogjátok. Köszönöm bizalmatokat, amely lehetővé tette, hogy mint képviselőket, részvehettem ezen nagy eredmények kivívásában. Büszke voltam önetlen választómá és igyekeztem, hogy hozzájuk méltón rójjam le kötelezettségeimet. A néz harcban, nagy vezéreink Apponyi és Horánszky vezetése alatt mindig az első sorban küzdöttem. Ezen is ott leszek, hol a közérdek kívánja. Valószínűleg pedig még ez év május havában Korponára körötkébe jövök, hogy ott személyesen beszéljünk meg a működéséről. Tartatok meg bizalmatokat engem és még inkább kiváló vezéreinket, gróf Apponyit és Horánszkyt. Ne feledjétek el soha, hogy az ő kitartó hazafiságuknak, nagy tehetségüknek és jellemüknek köszönhetjük legfőképpen, hogy a hosszú rossz sors most így jura fordult és hogy kitűnő miniszterelnökünk Szél Kálmán mellé állva az ő együttes feladatuk hazánk boldog jövőt biztosítani. Legyetek ezen nagy férfiak érdemei iránt elismeréssel és hálával. És adjatok hálát az Istennek, hálát a Királynak.

Pártértekezlet. Az országgyűlési szabadelvű párt április 5-ikén esti 7 órakor értekezletet tart,

MOLL SEIDLITZ PÓR MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ és SÓ
 Legjobb fajdalomesztlapító bűdörződés, csaz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (olembirt) üvegekben 90 krajcáriával kapható. MOLL készítmény kőrendő.

amelyben az igazságügyi, honvédelmi és pénzügy-minisztériumok költségvetését fogják tárgyalni. A pártvezetőség kéri a tagokat, hogy ezen az értekezleten minél számosabban jelenjenek meg.

Belépés a szabadelvű pártba. Gróf Andrássy Géza ma báró Podmaniczky Frigyeshez, mint a szabadelvű párt elnökéhez, levelet intézett, amelyben bejelenti, hogy belép a szabadelvű pártkörbe.

KÜLFÖLD.

A revízió.

Budapest, március 24.

A párisi semmitőszék a minap alakilag helyet adott Dreyfusné ügyvédje ama kérelmének, hogy Crepon, Petit és Lepelletier bírákat zárják ki a Dreyfus-pörben való ítélhetőzatalból. A három bírót, akit joggal illethet az elfogultság gyanúja, a semmitőszék azóta meghallgatta s ők nyilván azzal igazolták magukat, hogy annak idején, mikor ők az igazságügyminiszternek az a bírói véleményt adták, hogy revíziónak helye nincs, semmi olyan pozitív adat nem forgott fenn, amely a törvény betűje szerint kellő alapot nyújthatott volna a Dreyfus-pör megújítására. A semmitőszék ma tárgyalta Dreyfusné ügyvédjének, Mornardnak, a három bíró kirekesztésére vonatkozó kérvényét s jöllehet Manau főügyész pártolta a kérelmet, a semmitőszék elutasította a kérelmezőt. Ez az imént említett okból még érthető volna s érthető az is, hogy a semmitőszék a három bíró kirekesztésével nem akart esorbát ejteni a bírói tekintélyen; de igenis érthetetlen az a fölösleges szigorúság, amelylyel a bíróság Dreyfusné azért a hallatlan vakmerőségért, hogy bizonyos bírák ellen felszólalt, 100 frank bírságra ítélte. Az összeg igen jelentéktelen s nem is az volt az ítélet célja, hogy érzékenyen sújtsa a kérelmezőt; ezt tehát inkább csak amolyan formai, elvi büntetés, amely azonban ezáltal rosszul volt alkalmazva, mert olyan személyt sújt, aki semmit sem vétett, de végtelenül sokat szenvedett és szenved, s éppen a bíróság részéről — mint az igazságszolgáltatás áldozata — a legnagyobb kiméletet érdemelne. Hogy a bíróság jóakarátára Dreyfusné nem számíthat, azzal tisztában van körülbelül mindenki, és ő maga is; a bíróság csak az igazság kényszerítő hatalma előtt fog meghódolni, keresni az igazságot minden áron bizony nem fogja. De rosszakaratunk nem kellene a szenvedő asszony-nyal szemben lennie, s ez a szükségtelen kegyet-

lenkedés, amelyből valami megfoghatatlan kajánság érzik ki, nemcsak nem helyén való, de bántó is.

Bántó ez az ítélet azért is, mert eltagadhatatlanul meg van az a látszata, hogy a terrorizálás előtt való megjuhászodásnak a szüleménye. A revízió ellenségei ugyanis azt várták, hogy a semmitőszék azonnal és feltétlenül el fogja utasítani a kérvényt s mivel ez nem történt, azzal fenyegetőztek, hogy nem fognak elismerni egy Dreyfusre nézve esuleg kedvező ítéletet, ha Crepon, Lepelletier és Petit bírók nem vesznek részt a döntésben. A Gaulois már akkor kijelentette ezt; egy másik nacionalista lap pedig azt írta:

Ha azt a három bírót, aki a revízió ellen nyilatkozott, kizárják, mi viszont nem engedjük, hogy Loew, Bard és Dumas tovább bíraskodjanak. Ha ők is ítélkeznek, nem fogjuk elfogadni azt az ítéletet, amelynek meghozatalában közreműködtek.

Vajjon meri-e majd a semmitőszék ezeket a lapokat 100—100 frank bírságra ítélni?

Mai távirataink a következők:

Páris, március 24.

A semmitőszék mai ülésén Ballot-Beaupré fölvolta jelentését Dreyfusénak arról a kérvényéről, hogy Petit, Lepelletier és Crepon bírákat zárják ki a Dreyfus-pörben való ítélhetőzatalból. Az előadó a kérvény elvetését indítványozza, ellenben Manau főügyész a kérelem teljesítését ajánlja. A semmitőszék elvetette a kérvényt és Dreyfusné 100 frank pénzbüntetésre ítélte.

Páris, március 24.

Gabriel Monon, a Dreyfus-család ismert nevű barátja, egy levelet hoz nyilvánosságra, amelyet 1897 november havában kapott dr. Gibert-től, Faure elnök orvostól és barátjától, aki ebben a levélben elmond egy beszélgetést, amely 1897 február havában közte és a köztársaság elnöke között folyt.

Dr. Gibert átadta az elnöknek Dreyfusnak lefokozása után írt első levelét. A levelet a feleségének írta Dreyfus és olyan volt a hangja, hogy — mint Gibert a levélben mondja — a követ is megindíthatta volna. Faure is megbototta a levél, de elhatározásában nem ingatta meg.

A levél elolvasása után a következő párbeszéd folyt az elnök és orvosa között:

Gibert: Ez a levél nem győzi önt meg?

Mondja hát, hogyan követhet el az az ember ilyen büntényt indító okok nélkül?

Faure: Hogy-hogy indító okok nélkül?

Gibert: Egyet sem ismerünk ilyet. Dreyfusnek a conduite-listája kifogástalan, kitűnő családapa volt, miért tett volna tehát ilyet? Hiszen nem örült meg.

Faure: Volt egy indító oka.

A bemutatott előadást nyájasan, kedvezően fogadták. Érdekes megfigyelni a mi premiéreközönségünket. Néha kegyetlen, pikáns, kötekedő, csupa szellem és ellenséges indulat. Néha szelíd, elnéző, mint egy igazi jó barát. Ma este a barátságos arculatát mutatta. Es ki ne szeretne olyan szép, kedves, elegáns embert, mint Császár Imre? Az én szívem is szinte vérzik, hogy nem dícsértem, nem magasztaltam.

A második felvonás végének volt legzajosabb hatása. Nyolcszor kikapcsolták a szereplőket és a szerzőt. A harmadik felvonás után többen eltávoztak, de a közönség zöme türelmesen kitartott. Csak akkor támadt ideges mozgás, amikor fél tizenegy órakor Brown kasszony örömei tudatja, hogy Irén szelímes helyet talált a tengerparton, ahol kényelmesen lehet — csevegni. A mozgás erősödött, amikor — háromnegyed tizenegyre felé — Darlay báró így kiáltott a végbeszó festőhöz:

— Ön addig nem mozdul innen, míg mindent elmondok, ami a szívemen fészlik!

Márkus Emiliának végtelen sokat köszönhet a szerző. Amit zseni és tudás produkálhat, mind harcba vitte a siker érdekében. A második felvonás végén bámulatos volt öröngző kitérőse. A harmadik felvonásban egy szivgörs s utána mindjárt a mérgező hatása dominált félelmes erővel. Mesés szépségű öltözékeiről az ahhoz értők cikketek írhatnának.

Bajosán segédkezett Irén szerepében szerző-hiteltársának Alszevgy Irma és a szigorú Teréz alakját Paulayné finom előkelősége mentette meg az antipathiától. Az amatőr-vegyész Gyenes játszott, a festő Mihályfi és egy házibarat-doktort Bercevényi teljes buzgóssággal.

Az igazgatóság pazar eleganciával állította ki a darabot. Két műterem felszerelése, butortza egyenesen fényes. A tengerpart dekorációja hangulatot keltő.

Gibert: És az?

Faure: Nem mondhatom meg. Az emberi szív rejtelmes valami.

Gibert: Ez nem elég! Az ostoba bordereau alapján nem lehetett öt vétkesnek nyilvánítani.

Faure: Nem a tárgyalás adatai alapján ítélték el, hanem egy olyan okirat alapján, amelyet sem a vádlottal, sem védőjével nem közölhetünk, mert diplomáciai bonyodalmaktól kellett tartanunk.

Gibert: Micsoda okirat ez?

Faure: Nem mondhatok többet, mint azt, hogy Dreyfus árulása kétségtelenül bebizonyult.

Monod ezt a levelet, amelyben Gibert keményen elítéli az intéző köröket, eredetiben átadta Dreyfusné ügyvédjének, hogy szükség esetén a semmitőszék elé terjeszsze. (uvt.)

Páris, március 24.

A *Matin* azt írja, hogy Esterházy Miklós hercegnek Walsin-Esterházy ellen indított püro a polgári törvényeszek első tanácsa elő kerül. Walsin-Esterházy védője Cabannes lesz.

HIREK.

Az ötödik ártatlanság.

Pici babák, akik boglyas hajsátor alól édesen bámultok ki a világba: meg ne kövessetek, mikor megsugom nektek, hogy ártatlan ember nincs a világon.

Nem gyönyörűségéből s nem is csak egy véletlenül dobom én ezt a csöpp keserűséget fehér lelketekbe. De ma olvastótok velem együtt, hogy az a szegény Wilde Oszkár irt egy vigjátékot, amelyet hazájában csak névtelenül akarnak előadni az istenes angolgok, mert Wilde Oszkár valamikor bűnbe esett s aztán keserves fogságot szenvedett miatta. Helyes! — mondjátok ti rá s éppen olyan kegyetlenek vagytok abban a pillanatban, mint azok az ártatlan emberek, akik benneketek így neveltek. Mert eszetekbe sem jut, aminek pedig minden emberi lélekben illik lakoznia, hogy minden halandó ember Wilde Oszkár, csak éppen vigjátékot nem tud mind-egyik írni. Kutassátok át a história csarnokait vagy a legendák sűrűjét: olyan emberre nem fogtok akadni, aki reggeltől estig legalább egyszer bűnbe nem esett, amiért isteni vagy emberi törvények szerint vezekelnie illeik. S az első igaztalanságba ott esünk, amikor inkább felrójuk valakinek, ha az emberi törvények ellen vétett, mint ha csak az isteni törvényekben botlott. Pedig nagy példa és nagy tanítás rejtezik már az Ádám esetében is, aki eljátszotta mindnyájunk első ártatlanságát s ime a teremtés kegyelméből megadatott nekünk, hogy mégis elég kellőmeseen élhessük át az életünket — a második ártatlansággal. De nem a másodikkal, hanem a harmadikkal és a negyedikkel. Mert a második ártatlanságot is eljátszottuk s harmadikat kaptunk az özönvíz tisztító árából; azután meg ezt is annyira beszenyeztük, hogy már csak az isten fia válthatott meg bennünket a negyedik ártatlanságra. Mégis megvagyunk s talán nincs is nekünk annyi elveszhető ártatlanságunk, amennyit a teremtés kegyelme mindig pótolni ne tudna. Mert a teremtés hozzánk képest rettentően naiv: tiszter is meg hagyja magát csalni az embertől s még mindig nem apad el jószág kegyelme; csak az ember olyan okos, hogy már az első botlást sem tudja elfeledni.

Pedig nem ajándékozott nekünk az isteni bölcsesség szebb gondolatot: a vezekléssel szerzett új ártatlanságnál. Mindenfajta vallásnak ez a legszebb tanítása, de az ember és ezek is akkor volt legmagasabb megnyilatkozása, mikor a büntetésben fölfedezte azt a fürdőt, amelynek égető vize lemossa a bűnt. Mert mi más jelentősége lehetne a büntetésnek, ha nem az, hogy a szegény bűnös megjavulva és megtisztulva emelkedjék ki belőle? A beszenyezett lélek fürdője az: félünk is tőle, mint kicsi korunkban a közönségesebb fürdőtől. De azért nincsen lélek, amelyik egy életet át meg lehetne nékile. S vajmi kicsiny a különbség, hogy valakit csak rossz álmokkal büntetnek az istenek, vagy pedig súlyos bilincsekkel is az embe-

Vajjon a szenvedélynek ezt a nagy, romboló, katasztrófabá rohanó erejét érezheti-e az a nő, aki öt-hat esztendőn keresztül csalja a férjét? Aki öt-hat esztendőig együtt ebédelt, együtt vacsorázik, együtt szunyadt azzal, akinek szarvakát ad s akivel nyugodtan fog kezét, a mikor légyottjairól hazatér? Vajjon aki öt-hat esztendőn keresztül így tud uralkodni magán, ilyen művésze a legújabb színlelésnek: vajjon hihetünk-e annak a vulkanikus kitérőseben? Ilyenre csak egy, primitív érzések ragadják az asszonyt. Sarah pedig egy kitanult, arcátlan urhölgy, akit a teletetés, a folytonos család demoralizált s akinél csak a raffinement volna természetes, nem az eruptív, hatalmas szenvedély. Ez nem igazi szenvedély, ez csak pótolás a szenvedélylyel. Nincs illúzió az ezel az asszonnyal szemben. Érezzük, hogy hamis, különösen a nemzeti színpadon, ahol az Echegaray művészigleg motívált és előkészített kitérősei harsognak igazán megrázó erővel.

Finomabb, mélyebb pszichológiával érdekessé lehetett volna tenni Sarah bárónőt, aki egyetlen hőse, mozgatója a darabnak. Így, ahogy előttünk áll, csupa pöz és coup de théâtre.

És milyen hamisnak tetszik a festő magartatása is! Bocsásson meg a szerző: ilyennek ismeri a férfiakat? Birkát visznek így vágópadra, nem Párisban nőtt művész-gavallért. A férfi egoizmus legészintébb és legdurvább a megunt nővel szemben. Olyan nőért, akit már nem szeret, nem válik lovagiatlanná, becselenné és boldogtalanná. S mennél tolatóbb a megunt nő szenvedélye, annál hamarabb és annál kiméletlenebbül rázza le a nyakáról.

A jellemzés hibáin kívül technikai fogyatkozásokon is fennakadunk. A szereplők ugyanegy dolgot néha háromszor is elmondanak. Amit a közönség a saját szemével lát, azt félóra múlva elbeszéli neki. Ez a fölösleges bőbeszédűség fárasztja és idegessé teszi a nézőt.

Díjbeosztások: Osztrák hitelrészvény holnapra 9.—2.50; nyolc napra 4.50—5.50; utolsó áprilisra 9.—10.— forinton.

Leszámlító árfolyamok:

Table with exchange rates for various banks and currencies, including Magyar Államkassza, Osztrák hiteltörvény, Budapesti bankgyűlés, etc.

A budapesti terményüzde.

Szilva és szilvaiz, gyenge forgalom mellett, változatlan.

Jegyzések: Heremag: lucerna 48.—58.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 39.—42.— forint. Vörösbányai... Kőszénbánya részv. 111.—

A bécsi gabonászde.

Zéca, március 24. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) Jegyzések: Buza május—júniusra 9.24. Buza tavaszra 9.63. Rozs tavaszra 8.03.

A bécsi értéktözsde.

Az előtőzsdén szilárd az irányzat, csak egyes bankok gyengültek. A déli tőzsdén gyengébb, forgalom szűnőfélle. Később jó berlini hírek ismét élénkíthet.

Zárlat tartott. Bécs, március 24. (Magyar értekezési zárata.) 4% arany járadék 119.75. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 140.50.

Bécs, március 24. (Osztrák értekezési zárata.) 4-2% papírjáradék 101.05. 4% osztrák aranyjáradék 120.30. 1890-iki sorsjegye 139.50.

Bécs, március 24. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak Osztrák hitelrészvény 367.75 Magyar hitelrészvény 367.—.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, március 24. (Tőzsdéi tudósítás.) A tőzsde főként az utimórendezéssel volt elfoglalva. Az irányzat a nyugati tőzsdék nyomán szilárd volt; nagyobb élénkség csak a közhírvényekben mutatkozott.

Berlin, március 24. (Zárlat.) 4-2% papírjáradék —. 4% osztrák aranyjáradék 101.75. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajáradék 97.50.

Frankfurt, március 24. (Zárlat.) 4-2% papírjáradék 100.70. 4% osztrák aranyjáradék 161.60. Magyar koronajáradék 97.50. Osztrák-magyar bank 152.—.

Hamburg, március 24. (Zárlat.) 4-2% ezüstjáradék 100.40. 1890. sorsjegye —. Déli vasút 29.25. 4% osztrák aranyjáradék 101.50. Osztrák hitelrészvény 230.30.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 24. A hízott sertés üzletirányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm fölülül súlyban) 47 1/2—48— kraicárig.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Március 24. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kelemen János erdősi állami elemi iskolai tanítót eddigi minőségében a vajda-hunyadi állami elemi iskolához áthelyezte és Kiss Lajos okleveles tanítót az erdősi állami elemi iskolához rendes tanítvá válogatva.

Pályázatok. Egy tiszti orvosi, egy köztisztviselési hivatali I. oszt. tiszti, két adóhivatali raktárosi, egy előjárósági kezelőtiszti, egy rudas-fürdői gépzépsi és az esetleg megüresedő kisebb állásokra Budapest székes-fővárosán április 27-ikéig.

Sternberg Ármán és Testvére hangszergyár, cs. és kir. udv. szállító Budapest, VII. Kerepesi-ut 36. Megjelent! A legújabb s legjobb FUVOLA-ISKOLA Weinbaum Keresztélyéknél.

Első Leánykihazasítási Egyület Budapestén. VI. ker., Teréz-körtút 40-42. szám. Alapítástól 1863. évben. Kifizetett nárszűltelők 1892. december hó 31-ig 1.600.000 frt.

Magyar általános takarékpénztár részvény-társaság BUDAPEST, V. József-tér 8. Befizetett részvény: 1 millió 500 forint.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Tolnay Lajos, vezérigazgató; Benke Gyula, VI. Andrássy-ut 5.

New-Yorki Germania életbiztosító társaság; alapított 1883. Biztosított tőkődlőkönyv 215 1/2 millió kor. Ugyanott.

Első osztrák biztosító intézet katonai szolgálat esetére Bécsben (kölcönös); Mindkettő vezérképviselője Budapest, V. Váci-körtút 16. sz. Igazgató: Kállay Gyula, Prospektus kívánatra ingyen.

Vadaskürt szálloda Kishid-utca 5. sz. Első-rangú szálloda a város központján. Mérsékelt árak. Világítás és kiszolgálás a szobaárakba betudva. Kammer Ernő tulajdonos.

Teljes lakberendezések, háló-, ebédlő- és szalonberendezések, ugyancsak valdói angol bőr ülőbutorok készpénzfizetés mellett, igen előnyös beszerzések, illetve megrendelhetőek setlet készíttetésére is Gresz Lajos kértáros és díszítőnél. Raktár és műhely: VIII., József-körtút 17.

Pannónia szálloda. Budapest. Kerepesi-ut a Nemzeti Színház és Népszínház között. Százharminc szoba és terem. Nagy étkező terem és kávéház. Olvasó- és tárgyaló-terem. Elektromos felújító (Láft). Villamos világítás. Központi fűtés. Fárdék.

Haverland Antal épület- és műlakatos nagy gépműhelye IV., Károly-körtút, a Károly-kasszárna udvarán. Elvállal mindennemű épület- és műlakatos munkát, vaszerkezeteket, ivetétkészítést, vaslepelket, helyi érdekű vasútki felszerelést, takaréktűzhelyeket és min emennek a szakmába vágó munkákat és javításokat. Továbbá felvonóképeket, kézi és géphajtásra közlőműveket és azok felszerelését. Gőz-, gáz-, benzín- és petróleummotorok felszerelését, valamint kerekpárok javítását. Költségvetések kívánatra.

Advertisement for 'Első magyar Gazdasági gépgyár' (First Hungarian Economic Machine Factory) featuring 'Gőzcsepők' (Steam separators) and 'Borpresékek' (Presses). It highlights that they produce machinery for the entire Hungarian Kingdom and are based in Budapest.

Napirend.

Napló. Szombat, március 25. — Római katolikus: Gyűm. o. B. A. — Protestáns: Gyűm. o. B. A. — Görög-ország: (március 13.) Nitefor pk. — Zsidó: Niszán 14. Sabbath Hagadol. — A nap fél reggel 5 óra 37 perccel. — Nyugatiak délután 6 óra 3 perccel. — A hold két délután 4 óra 30 perccel. — Nyugatiak éjjel 4 óra 27 perccel. A miniszterek nem fogadnak.

A Magyar Színházban a Liliputi hercegnő bemutaték előadás.

A magyarországi zenészek segítő- és nyugdíjgyűlések közgyűlése délelőtt 11 órakor a Nemzeti Zenedében.

Mark Twain felolvasása a lípótvárosi kaszinóban este 8 órakor.

Angol-minisztérium hangversenye délután fél 5 órakor a Royal-zsalló dísztermében.

A színházi gyermekek egyesület közgyűlése délelőtt fél 11 órakor a terézvárosi kaszinóban.

Daniela Malina hangversenye este fél 8 órakor a Royal-zsalló dísztermében.

A budapesti Magyar kamaraközgyűlése délelőtt 10 órakor saját helyiségében.

Az 6-bólók tornanyélts közgyűlése délután fél 2 órakor saját helyiségében.

A ferencvárosi polgári kör családi estélye Bakács-téri helyiségében.

Nemzeti Múzeum képtára és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15), nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A múzeum többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Az új országgház kiállítások megtekinthető délelőtt 10—12-ig. Belépti díj 20 kr.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órai ugyanott délelőtt 9-étől délután 2 óráig. Magyar ház-ípari központi bazár. Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám. délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig.

Iparművészeti múzeum zárva.

Teknőbiológiai iparmúzeum zárva.

Deák mauzóleum a kerepesi temetőben, nyitva délután 5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körtút 10.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—5-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—5-ig.

Magyar könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig.

Országos Képtár az Akadémiában. Nyitva délelőtt 9 óráig délután 1 óráig.

A Hódósi díszelőadás. Eisenhut Ferenc őrási kor bépe, látható Városliget, Andrassy-ut végén, reggel 9 órától este 5. óráig. Belépő díj 50 kraicár. Gyermekjegy 20 kraicár.

Állatkert nyitva egész nap.

TAJÉKOZTATÓ

A ki tartós és erős öltönyöket... Stikarovszky János, Budapest

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp. Ezen hírneves házi szer...

Tekeasztalgár MACHAČ FERENC Bécs, V., Rüdiger-gasse 8. sz.

Nagy raktrá fordító és egyszerű tekeasztalokban, teljes szálló- és kávéházi berendezéseken.

Időjelzés Budapest, március 24.

A légnyomás eloszlása nagyon bonyolított. Európa területén nem kevesebb mint négy légnyomási depresszió ismertető felé...

ma reggel helyenkint elér a 30-40 cm-t. Az ország keleti felében ma reggel már többnyire eső esik.

Küldés: Helyenkint (főleg keleten) mely csapadék várható jelentékeny hálvtalozás nélkül.

Table with columns: Víz állás, márc. 24., márc. 25., m. té r. Locations include Inn, Duna, Passau, Linz, etc.

Tavaszi és nyári évad 1899. Valódi brünni szövetek... Siegel-Imhof Brünnen. Minta ingyen és bérmentve.

„Adria“ magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság. Vezérigénység: HOFFMANN S. és V.

Table with columns: Honnan, Hová, Gőzös neve, 1899. április. Lists shipping routes to Liverpool, Rotterdam, etc.

1. Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal Tanger, Algier, Hamburg és Gibraltar kikötőkben elegendő rakomány b nem jelenlet, az igazgatóság fentartja magának a jegyet a kikötőket nem érinteni.

Table with columns: Honnan, Hová, Gőzös neve, 1899. április. Lists shipping routes to Trieste-Fiume, Flaminian, etc.

Középtengeri szolgálat. Fiuma-Malta-Szicília-Marseille vonal. Fiuméből: Árpád 5-én, Andrásy 13-án, Adria 20-án, Tisza 27-én indul Marseillebe.

A B A D. Révész Nándor könyv-, zenemű- és papírkereskedése Arad. Szabad-ságtér 20. sz.

50 év óta Egger-féle mellpasztillák. Kökedveltségnek örvendenek köhöges, rekedtség, torok- és lég-zési szervek működési zavarainál.

Köhöges és mellbajok! minden faj, valamint a légső, gége és tüdő hurutos megbete-gedései, nehéz légzés, szűkmellűség, asthma, elnyálkásodás, számarhurut, gőrcsős köhöges, ingerős érés a torokban...

6 arany, 18 ezüst-érem. 30 tiszteletli és elismerő-oklevél.

Kwizda féle Korneuburgi marha táppor. Allatgyógy.-diétét szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

K W I Z D A-féle Erótakarmány, Kólika-píruták, Sertésapor, Szárnyaspor, Hashajtó-píruták, Gillszta-píruták, Krezolin.

Univ. Med. Dr. Czinczár J. Bőrgyógyász, bőr- és szem- és húgy-szervi bántalmak kópeleltető szakorvosa.

Osztálysorsjáték. A tegnapelőtt a 8813 számú sorsjeggyel nyert 20,000 koronás főnyeremény Wohl Ignác bankházában Budapest, V. Ferenc-József-tér 3. szám.

Elgyengült férfierő

(impotentia)

bármily öreg korban is csakis az orvosi világ által legujjabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro Massage

vagy

Psychrophor

által gyógyítható legrövidebb idő alatt biztos és állandó sikerrel

D. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos

Elektroterapeutikai rendelő intézetében. Budapest, V., Váci-körút 4. sz. I. em.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig, este 7—8 óráig.

GARANCIA: 25 évi részben katonai, részben magánorvosi praxis. Külön váró- és gyógytermek. Levelekre azonnal diszkrétan válaszolnak.

Központirakat Ausztria-Magyarországról észre: **F. Borlyak Bécs, I. Nagleggasse 1. sz.** Kapható az összes gyógyszerterekben

Egy szelence Nestlé-Féle gyermekliszt 90 kr. Nestlé-féle simított tej 50 kr. Sültettedjucukor nélkül Viking-féle 1 dohoz 48 kr. Mintaszelencék gyermeklisztből kivá-natra ingyen és bérmentve.

SCHAFFER RÓZA ASSZONY visszavarázsolja

az ő

„Kinoir”-jával

minden megöszült hajnak ifjúkori szinét a legpompásabb szöket a legragyogóbb gesztenye-barnát, a bársony szerű feketét, a „KINOIR” egyszeri használata előlégős, hogy a szín örökre szöke, barna vagy fekete maradjon. Semmiféle mosás senk seps az elért színárnyalatot eltávolítani és a fejbőr teljes fehérr marad. Egy doboz ára használati utasítással együtt 1.50 és 5 frt

SCHAFFER RÓZA,

Bécs, I. Bezirk, Graben 14.

10,000 frt tisztanyereséget

a legkisebb rizikóval érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett biztos értékpapírosok kihasználására

Mint tag belép. Havilleték 6 frt, fél illeték 3 frt. Tagsági feltételeket ezen kívül az szolid intézményről ingyen és bérmentve küld (Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadíj.) AMSTERDAM Nicolaas Witsenkade 13. A Commerce- & Creditbank igazgatósága. Ügyes képviselők keresztettek.

ÉLŐ-SÖVÉNY, MAELURA AURENTIACA,

magyon sűrűn bokrosodó és kemény tövisű sövény. Gyökerekes esemetek, 1 éves, 4 frt, válogatott 6 frt 50 kr., ezre náluli vételnél száza 1 frt: 2 éves, hossza 80—110 centiméter, ezre 12 frt, száza 2 frt; 3 éves, hossza 1—1 1/2 méter, ezre 16 frt, száza 3 frt; továbbá Gleditsia-élsövény 50—70 centiméter hosszú, ezre 5 frt, száza 80 kr. Sokféle legnemesebb alma, körte, üszibarack és ringlófák, száza 26—28 frt. Diófák, darabja 30 kr. Almavadone, 2 éves, ezre 5 frt, száza 80 kr. Útszéli fák, akác 3—4 méter, eper, juhar, éger, tölgylevelű gyertyánfa, Betűka, Ribes aureum, újanyag áron, száz és ezer száma. Végre különféle fás- és zöldszőlő-éjtványok, Portalis- és Monticola-alanyon. Direkttermő amerikai gyökere- és almavesszők. Rip. Portalis és Rupestris Monticola gyökere és síma vesszők és európai gyökere és síma vesszők.

Arjeggzékekkel szolgál az intézőség, Kula, Bácsmezge.

Jó könyvek

mélyen leszállított áron:

Babos közhasznú magyarítzó szótár kötve (2 frt)	1.50
Benedek Elek, A szív könyve (1.80)	1.20
Bélyárgendák, az alföldi rábóvilág történetei	1.10
Károly Vilmos, Lemondás, regény (1.20) 60 kr., kötve (2 frt)	1.10
Kossuthy Géza, nevezetesebb büncseledek I., II., III., IV., egybe kötve (4.80)	2.10
Mihály Imre, Francia zászlók alatt. Élmények és kalandok az Aquatoron (2 frt) 1., ugyanez kötve (3 frt)	1.50
Mokány Berei viselt dolgai (2 frt) 1., ugyanez kötve (2.50)	1.40
Murder Henry, Bohémvilág (1 frt) 50 kr., kötve (1.50)	1.80
Szt. noj Miklós, Karambolások (2 frt) 1., kötve (3 frt)	1.50
Tólványi Titusz, Van-e más világ? (A szellemek országából) (1.50) 1., ugyanez kötve (2 frt) 1., 1.40	1.40
Zola Emil, Pascal orvos, regény (1.80) 80 kr., kötve (2 frt)	1.20
- (A bekerített árak a volt bolti árakat jelölik)
Megrendelhető: Szilágyi Bóla könyvkereskedése és antiquáriumban Budapest, IV., Károly-körút 26.

Mindenféle könyvvárjegyzék és a Könyvkedvelők Klubjára kívánata bérmentve ingyen és bérmentve küldeték.

Polgár Sándor

egyetem gyakorlati orvosi mű- és kísérőorvos BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 59. sz. Ajánlja dusan felszerelt raktárát, a járatnyi mány orvosi-szézi és betegápolási tárgyakkban. Saját találmányu. m. k. szabadalmaz. Polgár-élsó sérvkötő, háskötő, görcsér elleni gumihariganya, orthopaidiai készülékek múltávk kezek stb. Valódi francia különlegességek F. Bergerand fils párisi gyárából. Részletes lejegyzékek ingyen és bérmentve

Mindenféle könyvvárjegyzék és a Könyvkedvelők Klubjára kívánata bérmentve ingyen és bérmentve küldeték.

További különlegességek: Iró- és másoló-tinták.

Vízmentesítő bönkenőcs, Szab. talp-övöszer „Vandol” Fém tisztító paszta és ezüst- és arany-tisztító szappan. Bőriakk. Lószerszám-paszta. Fegyver- és pánczár.

Avilág legjobb FÉNYMAZAI

Aki lábbeliját szorosan meg akarja tartani, az a Fernolent-tele cipőfénymazát világos lábbelire csak Fernolent-tele termékzetes bőrkrémet. Mindenkor használja. Mindenféle bőrszert. Dócs I. Schillerstr. 21.

Kitűnő 32 éremmel.

A Niering és Vogel-féle gyár Ausztria-Magyarországra legújabbik, berendezésig a legjobb és legcélzárúbbak!

Értesítettkitűnő minőség!

KAVÉ

Kiválómagazin Budapest.

1 1/2 kg. Kuba kávé	6.50	1 1/2 kg. Mokka kávé	6.50
1 1/2 kg. Jáva kávé	6.50	1 1/2 kg. Gyönyv kávé	6.50
1 1/2 kg. Portorikó kávé	5.90	1 1/2 kg. Császárkövek tea	1.55
1 1/2 kg. Török kávé	—		

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4. sz. Telefon 61-75.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PÁP

Észszelhető vasgép 2	10.00	1 acél sodrony ágybetét	6.00
d'ib rouge paplan	1.70	1 teniszruha leveles	1.00
caachim paplan	2.50	1 levarott szalmazsák	2.20
satin caachim paplan	2.50	1 matrác	3.80
alász caachim paplan	1.40	1 Crinde Afrique matrác	4.50
alász seym paplan	7.50	1 12szár	12.00
ifodros al. set. paplan	12.00	1 párizsolt ruganyos matrác	16.00
varrás nélkül	1.20	1 nagy szoba szőnyeg 200/300 2.50	
d'ib 6 szazon chifon paplan	1.80	1 ablak tunis függöny	1.50
lan lepés	1.50	1 burret ággyterít	2.20
d'ib 6 szazon takaró pokrók	1.50	Futószőnyeg méterenként 25 krtól 4 frt.	

GICHNER JANOS és TÁRSA
paplan, matrác és hárszappan gyárosok, szőnyeg, függöny, egy- és asztalterítő stb. nagy válatkában. Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám. Arjeggzékek kívánata ingyen és bérmentve küldünk. Nem töltsd árakat kísérletünk, vagy a pénzt visszaadjuk.

Orvosi rendelő intézet

sulyos krónikus betegségek gyógyítására Budapest, V., Váci-körút 18.
Számos sulyos betegség, amelyek eddig legnagyobb gondot okoztak az orvosnak s amelyekben tudományának tehetetlensége zártóra jutott, immár

Dr. KOVÁCS I.

egyet. orvostudor Hámopata uj hámopotial gyógymódja által eredményteljesebb kezelésben részesülhetnek. Páratlan gyógyhatásának bizonyuit a Hámoterapia: Asthma, szív és gyomorbántalmaknál; Bőrszery, sápkórság és hólyagbántalmaknál; sulyos éderbajok (migrain, álmatlanság, szédülés, hysteria és Neurasthenia); makkos vér- és bőrbántalmaknál. (Út) bi betegségeket chemiai orvosságok megkötésével, saját találmányu bejegezési gyóymódjával gyógyít.) Egyetlen és legbiztosabb védelem: Széltűnés, kezdődő vaktsá és cimezavar elcu. Rendelés naponta 9—1-g és 3—7-gig. — Levélre válaszol. — Meghívásra beteget látogat (a vidéken is) — Kívánatra külön rendelés.

Minden háziasszony vegye meg a leg-újabb, Kugler-féle „Házi-cukrászat” című könyvet, 2000-nél több receptével és 200 képpel. Ára diszkötésben 3 frt és 25 kr. portóért. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhatalában.

PAULA

A legszenzációsabb gyógyvíz.

VIZ!!!

Szókrekedés, emésztési akadály gyomor- és alhasi bántalmaknál (hólyag, vesse- és aranyér) hatásában páratlan! Kellemes ízű, könnyű készsárga bir.
Főraktár: UTASI FERENC, Andrassy ut 30. sz. Nagyban és kicsinybeni eladás.
FROMMER ELEMER, Váci-körút 28. szám. Petrovics Miklós droguista, főraktár IV., Bécsi-u. 2.

Minden szó egyszeri beiktatása... betűkből 2 kr. Címmelettel...

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelelbeli tudakozásokra ingyen adnak felvilágosítást, csak a válasza arányos bélyegyet kell mellékelni.

Cheviat öltöny... Rothberger Jakab... Használt ruhák...

Legolcsóbb Kávé... bevásárlási hely... Nemeth Viktor Budapest...

EGYETEMES REGÉNYTÁR... a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyűjteménye...

A Magyar Aszfalt-Részvénytársaság... aszfalt-burkolatok... Nedves lakások...

Klattau diszszegfü! Legmagasabb díjakat nyerte: Bécsben, Prágában, Linzben...

Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület... személyes vezetésével, új magyar levelező...

Köznevelő-osztály, Frakk 5 frt. Nadrág 3 frt. Mellény 1 frt.

CSIZ leghatásosabb Jód-Brom fürdő. Jód-víz kivétel Amerikában...

Csöves kazánok... Gőzgépek... Gázmotorok... Dynamo... Lendítőszjak...

Nevelőnőket idegen nyelv- és zeneismeretekkel, vagy egyszerűbbeket jó bizonyítványokkal...

Öcska és új ajtók, ablakok... méret után, teljesen felszerelve olcsón kaphatók...

A nagy tűzveszély... csak 1 frt 25 krért... valódni brünni posztót...

Páratlan szerdák. Irta Szomaházy István. Ara 1 frt 50 kr.

BUTOR jó, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre. Nathán Ignác...

Most jelent meg! Korhadtk fakeszettek. Irta: Rákosi Viktor.

Rödiger György, Wien, X., Van der Nüllgasse 20. Irta: Rákosi Viktor.

Virágkivitel! Horsik Ferenc Klattau, Csehország, első díjjal...

Virágkivitel! Horsik Ferenc Klattau, Csehország, első díjjal...

Mezőgazdának! A vadmustár és vadrepce kirtására...

Mezőgazdának! A vadmustár és vadrepce kirtására...

Legjobb szabó AZ „ANGOL SZABÓ” KERÉKPÁR-ÖLTÖNY...

ÉPPEEN MOST JELENT MEG! A Sárga Dominó. Irta: PRÉVOST MARCEL.

ÉPPEEN MOST JELENT MEG! A Sárga Dominó. Irta: PRÉVOST MARCEL.

ÉRDEKES KÖNYVEK olcsó áron!! Pierre Louys: Az asszony boldoga...

ÉRDEKES KÖNYVEK olcsó áron!! Pierre Louys: Az asszony boldoga...

Most jelent meg! Jukker-leány. Irta PEKAR GYULA.

Régi származású Ichtiol-Salicil. Készíti ERÉNYI BÉLA...

Legjobb szabó AZ „ANGOL SZABÓ” KERÉKPÁR-ÖLTÖNY...

Kiss József összes költeményei. Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógépről...

ZAKÁCSKÖNYV... Kapható: SCHWARZ IGNÁC könyvkereskedésben...

ÉRDEKES KÖNYVEK olcsó áron!! Pierre Louys: Az asszony boldoga...

ÉRDEKES KÖNYVEK olcsó áron!! Pierre Louys: Az asszony boldoga...

Most jelent meg! Szabadalmakat. Készülőzül a világ összes államában...

Régi származású Ichtiol-Salicil. Készíti ERÉNYI BÉLA...

Legjobb szabó AZ „ANGOL SZABÓ” KERÉKPÁR-ÖLTÖNY...

Katona-ügyekben legjobban, leggyorsabban és legolcsóbban eljár és elintézik reklamációkat...

BÉCS, VI.,
Mariahilferstrasse
81-83.

LESSNER D. áruháza

Legjobb, legfinomabb gyártmányok.

Divatszövetek, duplaszélés, méterenkint 4-4 krtól följebb.
Divatszövetek, 115 cm. széles, méterje 60 krtól 1.50-ig.
Divatszövetek, 120 cm. széles, méterje 1.35-től 2.50-ig.
Divatszövetek, 120 cm. széles, méterje 2.75-től 4.40-ig.
 Legmodernebb cover-coat-kamgarnszövetek angol kosztümöknek.
 115 cm. széles, méterje 1.30, 1.60 frt.
 120 cm. széles, méterje 1.95, 2.10, 2.55 frt.
 140 cm. széles, méterje 3.30, 3.50, 3.70, 4.- frt.

Selyemszövetek (Nyoni tafeta) a legújabb sáros és fantasztikus minták blúzoknak és ruháknak, m.-je 1.25-1.6: 2.25 frt-ig. egy szinti, legfinomabb minőségűek, 1.25 frttól 2.10 frt-ig.
Tafeta-selyem, mindenféle fajtájú 52 krtól följebb.
Selyemszövetek feketé, legújabb minták, méterje 95 kr., 1.25, 1.70, 2.30 frt.
Selyemszövetek rengeteg választékban, u. m.: lovantin, battiszt, muszlin, atlasz-szatín, zeifr, valamennyi különbözően szép, legújabb mintákban és újfajtájú legjobb minőségűekben. Gyönyörű kivittl-szintartó, méterje 36, 45, 48, 50, 52, 58.
Mosószövetek, Angol zefírek, 60, 65, 75, 80 kr. stb. a legjobb mintákban.

1899. évi újdonságok

Legelőssőbb árak.

Legnagyobb választék.

Gyönyörű blouse-, jupon- és jabo-tujdonságok!

Fontos! MINTA-GYŰJTEMÉNYEK és illusztr. árjegyzékek a vidék számára kívánatra készségesen küldetnek ingyen s bérmentve. Mélyen tisztelt vendőim érdekében kérem tisztelettel, a minta-megrendeléseknél a kívánt szövetek nemét és megközelítő árát megjelölni, mivel így annál dusabb választékot küldhetek a kívánt fajtából!

Divatszövetek uri kerékpáros öltözeteknek nagy választékban.

Csakis a valódi keletindiai Santal-olaj (Misore Santal) gyakorol nagy hatást új és idült hólyag-, vese- és főleg cső-bántalmaknál.

A Santal Egger-

capsulák csakis a legtisztább és legértékesebb Misore Santal-olajat tartalmazó és ennélfogva hatásuk meglepő.

Aki rövid idő alatt akar megszabadulni gyöttrő bajától, használjon Santal Egger-t. Egy eredeti üveg ára 1 frt 25 kr., vidékre a pénz előleges beküldése mellett, postán, bérmentve 1 frt 70 kr.

Főraktár: Gyógyszertár a Nádor'-hoz
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Gyógyszertár „az arany birodalmi almához”

PSERHOFER J.

I., Singerstrasse 15. szám, Bécs.

vértisztító labdaccai,

ezelőtt egyetemes labdacoknak nevezve,

az utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert tényleg nagyon sok betegség létezik, amelyekben ezen labdacok valóban kitűnő hatásuaknak bizonyultak.

Sok évtized óta általánosan el vannak terjedve ezen labdacok, és nagyon kevés család lehet, amelyben ezen kitűnő háziszertől egy kis készlet hiányozna.

Sok orvos ajánlotta és ajánlja ezen labdacokat házi szer gyanánt, legfőképp minden baj ellen, a mely rossz emésztés vagy dugulásból származik, mint: az epékeringés zavarai, májbjai, a belek elcsenyvése, székéltörlés, vértörlés az agyba, alatti bajok (aranyér) stb.

Vértisztító tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással bírnak vérszegénységnél és az ebből származó betegségeknél, mint: sápkór, ideges fejfájás, stb. Ezen vértisztító labdacok ezenkívül oly enyhén hatnak, hogy legcsekélyebb fájdalomt sem okoznak és ezért a leggyengébb, személyek, sőt még gyermekek által is aggodalom nélkül bevehetőek.

Egy tükercsnél kavesebb nem küldetnek. A pénz előleges beküldése mellett portomantes küldéssel együtt egy tükercs labdacsa ára 1 frt 25 kr., 2 tükercs 2 frt 30 kr., 3 tükercs 3 frt 35 kr., 4 tükercs 4 frt 40 kr., 5 tükercs 5 frt 20 kr., 10 tükercs 9 frt 20.

Kérjük hátrazotat:

„Pserhofer J. vértisztító labdacsaikat”

kérni és arra ügyelni, hogy minden doboz fedőfelirata a használati utasításon álló Pserhofer J. névalírást, és pedig vörös betűkkel viselje.

PSERHOFER J. gyógyszer-tára, Singerstrasse 15, Bécs.
Raktár Budapest részére Török József gyógyszerész urnál,
Király-u. 12.

Köhögés és tüdő-

bajok a felülmulthatlan bécsi eredetű trifü-kivonatnedv-mészavassal,

használat mellett meggyógyulnak. Sok év óta a legnagyobb sikerrel alkalmaztatik mindeneműi tüdőbajoknál, mellhaszat, köhögés, rekedtség, elnyálkásodással stb. Ezen kitűnő szer minden köhögést csillapít, feloldja a nyálkát, elmulasztja a rekedtséget, meggyógyítja a tüdődagasztásokat, csillapítja az éjszakai izzadást, enyhíti a fájalmat a mellben és a tüdőben, minélfogva általában is hat, E könnyen emészthető vasvegyület tartalmánál fogva erősítő hat a testre, amennyiben a vas a vért javítja és gyarapítja, miáltal a betegnek sápadt kinézése is csakhamar elmúlik és az arcszín ismét a rendez lesz. Egy tüdőbajos vagy vérszegény se mulasztza el tehát ezen kitűnő gyógyszert használni, mely rövid idő alatt visszaadja az óhajtott egészséget. E szer valódiságának bizonyosságául a mellékelt két törv. védjeggyel van ellátva. Ne hagyjuk magunkat tévútra vezetni és értéketlen utazásokat vásárolni, melyek a fennebbi vednek csak némely anyagát tartalmazák és e mellett gyakran drágábbak. Egy eredeti üveg ára 1 frt 10 kr., posta útján 20 krtól több csomagolás és szállítólóval fejében (porto nélkül).

Előállítás és főraktár: **FRANKÓCZY VIKTOR** Franziscus-gyógyszertára Bécs, V.2., Schönbörnerstrasse 107.

széles HUNSTURMERSTRASSE 113. **Budaepesi raktárak:** **Török József** gyógyszer-tára, Király-utca 12., továbbá a Nádor-gyógyszertárban. Váci-körút. Raditz Róberti gyógyszer-tárban, József-körút.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin beregmegyei uradalomból

Alkalikus, savas ásványvízforrások

elsőrangú gyógy- és savanyuvizek.

Szolyvai forrás	Lubi Erzsébetforrás	Polenai forrás
Legrégibb és legismertebb gyógy- és asztaliviz.	Az első orvosi tekintélyek mint a legjelesebb gyógyvizet ajánlják.	Elsőrangú diatetikus viz.
Legtöbb kettős szénasav nátrion-tartalommal és szénasavdús.	A gyomor rendetlen működésénél, gyomorsav túlságos képződésénél, gyomorégés, bűfőzés, a gyomor elnyálkásodása, a gyomor és bél krónikus hurutja alkalmas.	Legüdítőbb asztali viz.
Specifituum kénsvény ellen.	Megrendelhető minden ásványvízkereskedés által és az uradalmi ásványvízbérlői kezelésénél, Szolyva, Beregmege. Megrendelhető Budapesten Édeskúty L. és Mattoni és Willie cégeknél.	Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.
		Ezért ajánlják a légzőszervek hurutjánál.

ZSEBÓRAK

5 évi jótállással mellett részletfizetésre kaphatók

POLGÁR KÁLMÁN

óra és ékszer üzletében

BUDAPEST
Erzsébet-körút 29.

Vidékre árjegyzék bérmentve ÜGYNÖKÖK FELVÉTELNEK.

ÉBRESZTŐK

DISZES INGA ORÁK

ÖNTÖS ÉKSZEREK

Olcsó butor-eladás

kézpénz-fizetés mellett.

2 szekrény, 2 ajtó, diófa, fényezett	35 frt
2 ágy, diófa, fényezett	24
1 éjjeli szekrény, diófa, fényezett	8
1 mosdó, 2 ajtó, diófa, fényezett	14
2 szekrény, 2 ajtó, diófa, matt	40
2 ágy, diófa, matt	40
2 éjjeli szekrény, diófa, márványtal.	22
1 kredenc, 4 ajt., fülkék, faragott, fehér márvány	46
1 ebédlő-diván, massz, szőnyeggel	40
1 ebédlő-asztal, diófa, fényezett	14
1 ebédlőszék, ó-német stíl	4
1 íróasztal, 3 fiókos, és állvány 2 fiókos	16
1 hálószoba, fiókos, faragott, fehér márv.	170
1 garnitúra erépe- vagy bourette-behuzat	60
1 garnitúra selyem-behuzat	80
1 garnitúra plüss-behuzat	95
1 salonszatal.	10
1 consol márványtal, 1 tükör	26

Nagy választék egyszerű, valamint legdrágább kivitelű butorokban.

DÓSA KÁLMÁN

asztalos és kárpitos

Budapest, V., Erzsébet-tér 18. szám
Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Csak e hó végéig.

Kerékpár-különlegességek!

CLAES PFEIL (Mühlhauseni gyártmány Thüringenben)

ADRIA WELLINGTON.

A jelenkor legkifogástalanabb kerékpárai. • Könnyű, röpke járás. • Lehető legjobb anyag. • Tiszta munka és meglepően csinos kiállítás.

CLAES PFEIL mint első rangú gyártmány ez időszert uralja a **VILÁGPIACOT**, versenyképes minden angol vagy amerikai gyártmánnyal. — Mérsékelt árak, kedvező részletfizetések és szolid kiszolgálás által vevőimnek a legmészebbmenő előnyöket biztosítom. — **Vezérképviselet:**

PÁPAI MANÓ Magyarország legnagyobb és legrégibb varró-, kötőgép- és kerékpárkereskedés tulajdonosa, Budapest, Andrassy-ut 14.
Kényelmes kerékpáriskola. Nagy javítási műhely.

